

FORTYNDER 1067

Dato 12.5.2008

Tidligere dato 8.5.2007

1. IDENTIFIKATION AF STOF/KEMISK PRODUKT OG AF SELSKAB/VIRKSOMHED**1.1 Identifikation af artiklen**

1.1.1 Handelsnavn
FORTYNDER 1067

1.1.2 Produkt kode
006 1067

1.2 Brug af substans / præparatet

1.2.1 Anvendelsesområde
Malerarbejde.
Produkttype: Fortynder

1.3 Identifikation af selskabet/virksomheden

1.3.1 Leverandør
Tikkurila Coatings A/S

1.3.2 Kontaktinformation

Post boks Kastelsvej 5
Post nummer og post kontor DK-7000 FREDERICIA
DANMARK
Telefon +45 79 223 137
Telefax +45 79 223 323

1.3.3 Producent / salg i Finland

Tikkurila Oy
PB 53
FI-01301 VANTAA
FINLAND
Telefon: +358 9 857 71
Telefax: +358 9 8577 6936

1.3.4 Ansvarlig for sikkerhedsdatabladet

Tikkurila Oy, Product Safety, e-mail: productsafety@tikkurila.com

1.4 Nødtelefon nr.

1.4.1 Telefon nummer, navn og adresse
Se oven.

2. FAREIDENTIFIKATION

Brandfarlig.
Sundhedsskadelig, Xn
Miljøfarlig, N
Irriterer øjnene og åndedrætsorganerne. Farlig: kan give lungeskade ved indtagelse. Dampene kan give sløvhed og svimmelhed. Giftig for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.

Informasjoner på advarselsetiket findes i punkt 15.1.

3. SAMMENSÆTNING/OPLYSNING OM INDHOLDSSTOFFER**3.1 Farlige komponenter**

3.1.1		3.1.2	3.1.3	3.1.4
CAS nummer	EINECS	Stoffets kemiske navn	Koncentration	Klassifikation
64742-95-6	265-199-0	Solventnaphtha, let aromatisk	25 - 50 %	Xn, N; R10-37-65-66-67-51/53
64742-94-5	265-198-5	Solventnaphtha, tung aromatisk	10 - 25 %	Xn, N; R65-66-67-51/53
123-86-4	204-658-1	Butylacetat	25 - 50 %	-; R10-66-67
108-65-6	203-603-9	2-Methoxy-1-methylethylacetat	25 - 50 %	Xi; R10-36

FORTYNDER 1067

Dato 12.5.2008

Tidligere dato 8.5.2007

4. FØRSTEHJÆLPSFORANSTALTNINGER

- 4.1 Øvrige råd**
I tvivlstilfælde bør læge kontaktes.
- 4.2 Indånding**
Bring personen i frisk luft. Personen holdes under opsyn. Søg eventuelt læge. Om fornødent gives kunstigt åndedræt. Bevidstløse lejres i aflåst sideleje og holdes varme. Tilkald ambulance.
- 4.3 Hudkontakt**
Forurenede tøj fjernes straks, og forurenede hud vaskes grundigt med sæbe og vand. Hudrensemiddel kan anvendes.
- 4.4 Øjenkontakt**
Skyl straks med vand i mindst 15 minutter. Søk læge ved behov.
- 4.5 Indtagelse**
Fremkald ikke opkastning. Drik vand eller mælk og tilkald ambulance. Hvis der sker opkastning, holdes hovedet lavt, så der ikke kommer maveindhold i lungerne.

5. BRANDBEKÆMPELSE

- 5.1 Passende slukningsmidler**
Brand slukkes med kulsyre, pulver, skum eller vandtåge.
- 5.2 Slukningsmidler, som af sikkerhedsgrunde ikke må anvendes**
Brug ikke vandstråle, da det spreder branden.
- 5.3 Specifikke risici**
Undgå indånding af røggasser. Brug luftforsynet åndedrætsværn (trykluftsmaske) ved brandslukning. Fjern om muligt beholdere eller nedkøl med vand.

6. FORHOLDSREGLER VED UDSLIP

- 6.1 Personlige beskyttelsesmidler**
Fjern om muligt antændelseskilder og sørg for god ventilation. Undgå indånding af dampe og kontakt med hud.
- 6.2 Sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af miljøet**
Undgå udledning til kloak eller vandløp. Informer de lokale miljømyndigheder ved udslip til omgivelserne.
- 6.3 Metoder til oprydning**
Opsaml spild med ubrændbart, absorberende materiale f.eks.sand, jord, granulat og anbring i engangsbeholdere. Rens fortrinsvis med rengøringsmiddel, undgå anvendelse af opløsningsmidler.

7. HÅNDTERING OG OPBEVARING

- 7.1 Håndtering**
Dampene er tungere end luft og spredes langs gulvet. Dampene kan danne eksplosive blandinger med luft. Forebyg dannelsen af brandbare eller eksplosive blandinger. Minimer dampkoncentrationer. Sørg for god ventilation. Produktet må ikke anvendes i nærheden af åben ild eller andre antændelseskilder. Elektriske installationer skal beskyttes, i henhold til Stærkstrømsreglementets bestemmelser. Produktet kan lades elektrostatisk. Anvend altid jordledning ved overførsel fra en beholder til en anden. Ved håndtering af større mængder bør personale bære antistatisk forøj. Ingen gnistdannende værktøjer bør anvendes. Undgå hud og øjenkontakt. Undgå indånding af dampe og sprøjtetåge. Rygning, indtagelse af mad og drikke er ikke tilladt i arbejdslokaler. Personlig beskyttelse: Se punkt 8.
- 7.2 Opbevaring**
Skal opbevares på et tørt, køligt og godt ventileret sted væk fra antændelseskilder og oxiderende stoffer. Hold emballagen tæt lukket og adskilt fra fødevarer. Beredskabsstyrelsens tekniske forskrifter for opbevaring af brandfarlige væsker skal følges.

FORTYNDER 1067

Dato 12.5.2008

Tidligere dato 8.5.2007

8. EKSPONERINGSKONTROL/PERSONLIGE BESKYTTELSESMIDLER**8.1 Udsættelses grænseværdier****8.1.1 Grænseværdier**

2-Methoxy-1-methylethylacetat	50 ppm (8 h)
Butylacetat	150 ppm (8 h)

8.1.2 Information på grænseværdier

GV = Grænseværdier for stoffer og materialer 2007, Arbejdstilsynet, Danmark.

8.2 Eksponeringskontrol**8.2.1 Foranstaltninger til kontrol af erhvervsmæssig eksponering**

Sørg for tilstrækkelig effektiv ventilation. Hvis det er muligt, skal det ske ved anvendelse af punktudsug og god generel ventilation. Hvis dette ikke er muligt, bruges luftforsynet åndedrætsværn.

8.2.1.1 Åndedrætsværn

Ved utilstrækkelig ventilation skal benyttes åndedrætsværn med gasfilter, type A (brunt). Ved støvutvikling skal støvmaske med P2 filter benyttes. Brug kombinasjonsfilter A/P2 ved sprøytning.

8.2.1.2 Håndværn

Brug beskyttelseshandsker af fx nitrilgummi. Beskyttelsescreme kan anvendes for at beskytte huden.

8.2.1.3 Øjenværn

Brug tætsluttende beskyttelsesbriller eller ansigtsskærm ved risiko for stænk.

8.2.1.4 Hud- og kropsbeskyttelse

Brug passende beskyttelsesdragt.

9. FYSISKE OG KEMISKE EGENSKABER**9.1 Generel information (udseende, lugt)**

Væske, stærk lugt

9.2 Vigtig sundheds- og miljø information**9.2.2 Kogepunkt/område** 124 - 128 °C *)**9.2.3 Flammepunkt** + 22 - 27 °C *)**9.2.5 Eksplosionsevne****9.2.5.1 Nedre udsættelsesgrænse** 3 vol-% *)**9.2.5.2 Øvre udsættelsesgrænse** 10,4 vol-% *)**9.2.7 Damptryk** 1,3 kPa (20 °C) *)**9.2.8 Relativ vægtfylde** 0,9**9.2.9 Opløselighed****9.2.9.1 Vandopløselighed** Uopløselig**9.3 Andre oplysninger**

Rel. fordampningshastighed (BuAc=1) : 1,0 *)

*) = Butylacetat

10. STABILITET OG REAKTIVITET**10.1 Forhold, der skal undgås**

Produktet er stabilt ved de anbefalede håndterings- og opbevaringsbetingelser (se afsnit 7). Dampene kan danne eksplosive blandinger med luft.

10.2 Materialer, der skal undgås

Hold vekk fra oksidasjonsmidler, sterkt sure og sterkt basiske materialer for å unngå eksoterme reaksjoner.

10.3 Farlige dekomponeringsprodukter Ved udsættelse for høje temperaturer kan der dannes sundhedsskadelige nedbrydningsprodukter som kulmonoxid (CO), kuldioxid (CO₂), røg og kvælstofoxider.

FORTYNDER 1067

Dato 12.5.2008

Tidligere dato 8.5.2007

11. TOKSIKOLOGISKE OPLYSNINGER

- 11.1 Akut toksicitet**
Se punkt 11.5.
- 11.2 Primærirritation**
Se punkt 11.5.
- 11.3 Sensibilisering**

- 11.5 Menneskelig erfaring**
11.5.1 Indånding: Indånding af dampe eller sprøjetåge kan forårsage irritation på åndedrætsorganer og luftvejenes slimhinder og mulighed for påvirkning af lever, nyrer og nervesystemet. Symptomer kan være hovedpine, svimmelhed, træthed, muskulær svækkelse, søvnighed, og ved høje koncentrationer bevidstløshed.
11.5.2 Hudkontakt: Gentagen eller langvarig kontakt med produktet kan affedte huden og give kontakteksem, som ikke er fremkommet ved en allergisk reaktion. Stænk i øjnene kan give irritation.
11.5.3 Øvrige effekter: Produktet indeholder solventnaphtha, som kan give lungeskade ved indtagelse.

12. MILJØOPLYSNINGER

- 12.1 Økotoksicitet**
- 12.1.1 Giftig i vand**
Solventnaphtha, let aromatisk: LC50 = 1-10 mg/l, fisk, crustacean, algae (overslag); giftig
Solventnaphtha, tung aromatisk: LL50 = 18 mg/l, rainbow trout, 96 h; skadelig
- 12.3 Persistens og nedbrydelighed**
- 12.3.1 Bionedbrydeligt**
Solventnaphtha, let aromatisk: 78 %, 28 d
Solventnaphtha, tung aromatisk: 58 %, 28 d
- 12.4 Bioakkumulationspotentiale**
Solventnaphtha, let aromatisk: oktanol/vand koefficient log Pow = 3,7-4,5 (overslag)
Solventnaphtha, tung aromatisk: oktanol/vand koefficient log Kow = 3,3-4,9
- 12.6 Andre negative virkninger**
Der er ingen data tilgængelige på selve produktet. Produktet må ikke udledes i kloak eller vandløb.

13. BORTSKAFFELSE

- 13.1 Produktrester: Bortskaffes efter kommunens regulativ om farligt affald. Flydende rester af produktet har EAK-kode: 08 01 11. Affaldsgruppe: C. Affaldskort: 3.11.
13.2 Emballageaffald: Tom emballage skal genanvendes eller bortskaffes efter gældende nationale regler.

14. TRANSPORTOPLYSNINGER

14.1 UN Nr.	1263
14.2 Pakningsgruppe	III
14.3 Land transport	
14.3.1 ADR/RID-klasse	3
14.3.3 Rigtig teknisk navn	paint related material
14.4 So transport	
14.4.1 IMDG-klasse	3
14.4.2 Proper shipping name	paint related material
14.4.3 Yderligere information	EmS: F-E,S-E
14.5 Fly transport	
14.5.1 ICAO/IATA-klasse	3
14.5.2 Proper shipping name	paint related material

FORTYNDER 1067

Dato 12.5.2008

Tidligere dato 8.5.2007

15. OPLYSNINGER OM REGULERING**15.1 Information på advarselmærkatet****15.1.1 Bogstav kode for advarselsymbol og indikation af fare ved præparation**

Xn Sundhedsskadelig
N Miljøfarlig

15.1.2 Navne på ingredienserne på advarselmærkatet

Solventnaphtha, let aromatisk
Butylacetat
2-Methoxy-1-methylethylacetat

15.1.3 R-Sætning(er)

R10 Brandfarlig.
R36/37 Irriterer øjnene og åndedrætsorganerne.
R51/53 Giftig for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.
R65 Farlig: kan give lungeskade ved indtagelse.
R67 Damp kan give sløvhed og svimmelhed.

15.1.4 S-Sætning(er)

S23 Undgå indånding af dampe/aerosol-tåger.
S26 Kommer stoffet i øjnene, skylles straks grundigt med vand og læge kontaktes.
S29 Må ikke tømmes i kloak afløb.
S38 Brug egnet åndedrætsværn, hvis effektiv ventilation ikke er mulig.

15.2 National regulativ information:

MAL-kode 4-3 (1993)

16. ANDRE OPLYSNINGER**16.1 Fulde ordlyd af eventuelle Rsætninger angivet under punkt 2 og 3**

R10 Brandfarlig.
R36/37 Irriterer øjnene og åndedrætsorganerne.
R51/53 Giftig for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.
R65 Farlig: kan give lungeskade ved indtagelse.
R67 Damp kan give sløvhed og svimmelhed.
R36 Irriterer øjnene.
R37 Irriterer åndedrætsorganerne.
R66 Gentagen udsættelse kan give tør eller revnet hud.

16.4 Yderlig information:

Oplysninger i dette sikkerhedsdatablad er baseret på vor nuværende viden og på EU og national lovgivning. Det er altid brugerens ansvar at opfylde kravene fastlagt i national lovgivning. Oplysningerne i dette sikkerhedsdatablad bør opfattes som en beskrivelse af de sikkerhedskrav, der stilles til produktet, og er ingen garanti for produktets egenskaber.

Underskrift

a/akk